

ชาตินิยม

- ชาตินิยมเป็นชุมชนที่ถูกจินตนาการขึ้นมาใหม่
- รัฐถูกสร้างขึ้นก่อน เพื่อเป็นหน่วยทางการเมืองและการปกครอง ส่วนชาติและวัฒนธรรมถูกสร้างขึ้นภายหลัง
- รัฐไทยต่างหากที่สร้างชาติไทย สร้างความเป็นคนไทยขึ้น ไม่ใช่คนไทยหรือชาติไทยที่ได้สร้างรัฐไทยหรือประเทศไทยขึ้น

บทสรุปคือชาติและชาตินิยมเป็นผลผลิตของยุคสมัยใหม่ หรือความเป็นสมัยใหม่ในลักษณะที่เป็นเครื่องมือและหน้าที่ กล่าวคือ ชาติและชาตินิยมเป็นเครื่องนำไปสู่การสร้างความเป็นหนึ่งเดียวกัน ความเป็นมาตรฐานเดียวกัน เช่น มีภาษาเดียวกัน ระบบการบริหารเดียวกัน ประเพณี วัฒนธรรมเดียวกัน และมีหน้าที่เป็นสัญลักษณ์ปลุกใจความรู้สึกผูกพัน ทำให้รู้สึกเป็นกลุ่มเดียวกัน เป็นพลังในการแข่งขันที่เข้มข้น ในระบบการเมืองระหว่างประเทศในยุคสมัยสองสามร้อยปีที่ผ่านมานี้

ดังนั้นชาติซึ่งเกิดจากกระบวนการสร้างรัฐชาติ ซึ่งเป็นความพยายามที่เอาความสม่ำเสมอ ความเป็นหนึ่งเดียวของชาติครอบงำความแตกต่างที่หลากหลาย จึงควรแก้ไขด้วยการรื้อฟื้น ความแตกต่างหลากหลายดังกล่าวขึ้นมาใหม่ รวมทั้งการยอมรับความแตกต่างหลากหลายทางเชื้อชาติ วัฒนธรรมที่เกิดจากการเคลื่อนย้ายประชากรโลกที่กำลังเกิดขึ้นมากในปัจจุบัน ซึ่งเราเรียกว่าพหุสังคม และพหุวัฒนธรรม ขึ้น ซึ่งควรจะเป็นมุมมองการคิดที่ถูกต้องสำหรับภาวะการณ์ของโลกปัจจุบัน

ความคิดชาตินิยมถูกแบ่งออกเป็น 2 แบบ คือแบบตะวันตกและแบบตะวันออก แบบตะวันตกคือชาตินิยมแบบพลเมืองและการเมือง คือ ชาติเกิดจากในคนในอาณาเขตที่แน่นอนมาติดสินใจใช้อำนาจทางการเมืองของตนอย่างสมัครใจ เพื่อกำหนดความเป็นรัฐและความเป็นชาติขึ้น ดังเช่นในสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีการอ้างกันว่าชาติในกลุ่มนี้เป็นชาตินิยมที่ดี เป็นความรักชาติ ไม่ใช่ความคลั่งชาติ ส่วนชาตินิยมแบบตะวันออกเกิดจากแรงผลักดันของความเป็นกลุ่มชน ที่ให้ความสำคัญกับสิ่งที่พวกเขามีร่วมกัน ซึ่งอาจจะเป็นเชื้อชาติ ภาษา วัฒนธรรม ศาสนาแล้วก่อตัวเป็นชาติขึ้น ซึ่งจะเน้นความเป็นเอกลักษณ์เอกเทศของตน ซึ่งเราเรียกชาตินิยมแบบนี้ว่า ชาตินิยมแบบวัฒนธรรม

อย่างไรก็ตามในอีกหลายประเทศที่ประสบกับความล้มเหลวกับกระบวนการสร้างความเป็นสมัยใหม่ ซึ่งทำให้ประเทศเหล่านั้นต้องหันไปหารากเหง้าดั้งเดิมที่ผูกพันกับสถาบันสังคมที่เหลืออยู่ เช่นศาสนา โดยที่บางส่วนนั้นไม่พอใจกับวิถีทางโลกแบบสมัยใหม่ เพราะเห็นว่าความเจริญทางด้านวัตถุนั้นนำมาซึ่งความเสื่อม